

8. RAZRED

Pozdravljeni, osmošolci!

- 1. Najprej vam pošiljam odgovore na vprašanja, ki sem vam jih zastavila pri zadnji zaposlitvi. Preberite si jih in popravite vaše odgovore, če so bili napačni oz. si pripišite in dopišite manjkajoče podatke.**

Katere so najbolj znane države s poceni delovno silo? Katere vrste industrije v Sloveniji so imele zaradi globalizacije tako hude posledice, da je bilo treba številne tovarne zapreti?

Velik del industrije se je prestavil iz Evrope v Azijo (Bangladeš, Kambodža, Indija, Kitajska, Vietnam...) pa tudi Afriko.

Pri nas so bile zaprte številne tovarne tekstilne industrije.

Slovenija ima dovolj pitne vode, ki je iz javnih vodovodov dosegljiva vsem prebivalcem, nima pa nafte. Od kod jo dobimo?

Slovenija je popolnoma odvisna od uvoza naftnih derivatov, za slovenski trg naftnih derivatov je značilno, da nimamo lastnih virov surove nafte, tudi nimamo rafinerije, ki bi predelovala surovo nafto. Tržišče naftnih derivatov skoraj v celoti nadzorujeta dva trgovca (Petrol in Istrabenz) z naftnimi derivati, naftni derivati spadajo v skupino dobrin, katerih cena je pod nadzorom Vlade Republike Slovenije. Največ naftnih derivatov se v Slovenijo uvozi iz Italije, Rusije, Madžarske in Hrvaške.

Kaj, poleg gospodarske razvitosti posamezne države, še vpliva na neenakomerno razdeljeno bogastvo (npr. v Afriki)?

Poleg gospodarske razvitosti posamezne države na neenakomerno razdeljeno bogastvo vplivajo tudi **NARAVNI POGOJI** (rodovitnost zemlje, oskrba z vodo, nahajališča nafte in različnih rudnin,...)

Kje (na katerih celinah, državah) je večina bogastva?

Večina bogastva je v Severni Ameriki, zahodni in severni Evropi, Avstraliji, na Novi Zelandiji in Japonskem.

Kdo in kako pomaga deželam, kjer so ljudje lačni in bolni ter zakaj je te pomoči pogosto premalo?

V dežele, kjer so ljudje lačni in bolni, pošiljajo pomoč **HUMANITARNE ORGANIZACIJE, VLADE GOSPODARSKO RAZVITIH DRŽAV in OZN**. Pomoči je pogosto premalo, tudi zato, ker si včasih del te pomoči prilastijo tamkajšnji voditelji in roparske skupine.

- 2. S tem tednom končujemo učni sklop SVETOVNA SKUPNOST.** Gre za bolj »geografsko« snov (ki jo že poznate), so pa hkrati pereča vprašanja, ki so posledica globalizacije. Pojmi, ki jih morate poznati, so na kratko opisani in pojasnjeni. Spodnjo snov prepišete v zvezke.

TRAJNOSTNI RAZVOJ je takšen razvoj, ki zadovoljuje potrebe sedanjega človeštva in NE ogroža prihodnjih generacij. Sedanji razvoj NI trajnosten, ker so sedanje generacije močno onesnažile okolje, zato bodo imele prihodnje generacije ogromno dela in stroškov z reševanjem okoljskih težav.

Trajnostni razvoj ima tri področja, ki so med seboj povezana:

- gospodarstvo
- družba
- okolje

Kako moramo ravnati potrošniki, da bomo skrbeli za trajnostni razvoj okolja:

JAVNI PREVOZ; VARČUJEMO Z VODO, ENERGIJO; NE PRETIRAVAMO Z OGREVANJEM IN HLAJENJEM; KUPUJEMO PREMIŠLJENO; PONOVDNA UPORABA IZDELKOV (RECIKLIRANJE); ZMANJŠAMO KOLIČINO ODPADKOV; KUPUJEMO TOLIKO, KOT POTREBUJEMO!

TOPLA GREDA

Ob izgorevanju goriv nastaja CO₂, ki preprečuje, da bi se toplota, ki nastaja na zemeljski površini, razpršila v vesolje. Zato se **temperatura zemeljskega ozračja povečuje**. Posledično se topi led na obeh zemeljskih tečajih, vpliv tople grede na vreme pa je zelo neugoden.

RAST SVETOVNEGA PREBIVALSTVA

Pred malo več kot 20 leti je na Zemlji živelo 5 milijard ljudi, danes jih pa na njej živi približno **7,5 milijarde**. Število prebivalcev se (pre)hitro povečuje. *Bo v prihodnosti zanje mogoče pridelati dovolj hrane in pridobiti dovolj energije?*

GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI (GSO)

Kloniranje (znanstveniki z nespolnim razmnoževanjem celic ustvarijo bitje, ki je popoln posnetek nekega drugega bitja iste vrste) človeka je prepovedano!

Gensko tehnologijo danes uporabljajo v farmaciji in medicini, pri pridelavi kmetijskih rastlin ter za »izboljševanje« kakovosti hrane in privlačnejši videz hrane. Države (ene bolj, druge manj) se zavedajo koristi in škodljivosti GSO, zato proizvodnjo in prodajo živil ter hrane nadzirajo. Vse več držav zahteva, da živila iz GSO označijo.

OKOLJSKA ETIKA

Beseda ETIKA v tem primeru pomeni človekovo prepričanje o tem, **kaj je dobro in kaj slabo, kaj je pravično in kaj je krivično**. Nekaj glavnih načel okoljske etike:

- Človek mora ohraniti živali in rastline na našem planetu.
- Krivično bi bilo, če bi prihodnjim generacijam zapustili onesnaženo in opustošeno okolje.
- Varčno ravnanje z neobnovljivimi naravnimi viri.
- Pametna uporaba znanosti.
- **Vsak posameznik lahko z majhnimi dejanji prispeva k ohranjanju našega planeta!**

3. V zvezke rešite **test utrjevanja in preverjanja znanja**, ki ga najdete v **PRILOGI**.
4. **Poročajte**, kako poteka vaše delo.

Lep pozdrav,

učiteljica Andreja

Za vsa vprašanja sem vam na voljo na etika.zalec@gmail.com